Ügyiratszám: 2339/K/2009-5.

Tisztelt […]!

Beadványából arról értesültem, hogy a Szent István Egyetem közelmúltban végzett pénzügyi-szervezeti átvilágításával kapcsolatos információkat szeretne megismerni. Állásfoglalásomat abban a kérdésben várja, hogy az információk közérdekű adatoknak tekinthetők-e és joga van-e az adatigénylésre. A kérés teljesíthetősége tárgyában álláspontomat az alábbiakban ismertetem.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 4. pontja szerint *„közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől.”*

Az állami felsőoktatási intézmények az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.), a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (Fot.), valamint az e törvények alapján kiadott Alapító Okirataik szerint önállóan gazdálkodó, teljes jogkörrel rendelkező központi költségvetési szervek, melyek alapítója a Magyar Köztársaság Országgyűlése. A magyar állam, helyi önkormányzat, országos kisebbségi önkormányzat által alapított felsőoktatási intézmény, köztük a Szent István Egyetem is, költségvetési szervként működik, alapvetően közpénzből finanszírozza alapfeladatai ellátását. Az Alapító Okiratban felsorolt alaptevékenységüket állami feladatként látják el. A Fot. részletesen meghatározza az állami felsőoktatási intézmények feladatait. A tanulás és tanítás alkotmányos jogának érvényesülése érdekében a felsőoktatási intézmény alaptevékenységeként említi egyebek mellett az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység feladatait. Autonómiája természetesen a gazdálkodás körébe tartozó döntések meghozatalára, így a működés hatékonyságát szolgáló auditok megrendelésére is vonatkozik, de ez nem jelenti azt, hogy ezek költségét fő szabályként ne ismerhetné meg a közvélemény.

Az Avtv. 20 §-a a közérdekű adatok egyedi kérelemre történő megismerésével kapcsolatban a következőket tartalmazza:

„(1) A közérdekű adat megismerése iránt bárki - szóban, írásban vagy elektronikus úton - igényt nyújthat be.

(2) A közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget.

(3) Az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért - legfeljebb az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően - állapíthat meg költségtérítést, amelynek összegét az igénylő kérésére előre közölni kell.

(4) Ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

(5) Az adatigénylésnek közérthető formában és - amennyiben az aránytalan költséggel nem jár - az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.

(6) Az igény teljesítésének megtagadásáról, annak indokaival együtt, 8 napon belül írásban vagy - amennyiben az igényben elektronikus levelezési címét közölte - elektronikus úton értesíteni kell az igénylőt.

(7) A közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítése nem tagadható meg azért, mert a nem magyar anyanyelvű igénylő az igényét anyanyelvén vagy az általa értett más nyelven fogalmazza meg."

Mindezek alapján úgy vélem, hogy az intézmény átvilágítására adott megbízás költségeinek titokban maradásához nem fűződhet méltányolható érdeke az egyetemnek, az információk kiszolgáltatása nem veszélyezteti az egyetem autonómiáját, sőt annak jogszerű gazdálkodását, demokratikus működését igazolja. Az egyetem rektora dr. Solti László megkeresésemre arról tájékoztatott, hogy a pénzügyi átvilágításról szóló tájékoztatót a Szent István Egyetem Szenátusa a 1/2007/2008. SZT. határozatában jóváhagyta. Az egyetem honlapján a feladat végrehajtásáról szóló szerződés az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15/B §-a alapján a kötelezően közzéteendő szerződések listáján nyilvánosságra került. Emellett egyedi adatigénylésére a felmerült költségekről, az átvilágítás céljáról az egyetem vezetőségének érdemi tájékoztatást kell nyújtani.

A közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmét csak olyan információ esetében tagadhatja meg jogszerűen az közfeladatot ellátó szerv, jelen ügyben az egyetem, amelyek államtitoknak, szolgálati titoknak, az Avtv. szerint döntés-előkészítéssel kapcsolatos adatnak, illetve üzleti titoknak minősül. Az átvilágítás megállapításai, következtetései olyan információkat is tartalmazhatnak, melyeket az egyetem esetlegesen döntés-előkészítéssel kapcsolatos adatként kezel, így az erre vonatkozóan az egyetem vezetősége nem nyújt tájékoztatást.

Megjegyzem azonban, hogy beadványa tükrében nincsen tudomásom arról, hogy Ön adatigénylési kérelemmel fordult volna az egyetemhez és kérelmére nem kapott tájékoztatást.

Az Avtv. közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó rendelkezései ugyanakkor nem jogosítják fel Önt arra, hogy a közérdekű adatok megismerése során olyan dokumentumok birtokába juthasson, melyeknek védelmét törvény biztosítja (pl. a hallgatók személyes adatait tartalmazzák). A személyes adatok esetén az alapvető szabály, hogy azok csak akkor törvény megengedő szabályának hiányában kizárólag az érintett hozzájárulásával kezelhetők. A személyes adatokat is tartalmazó információkat összesített formában, azonosításra alkalmatlan módon kell a kérelmező részére átadni. Személyes adatok jogosulatlan nyilvánosságra kerülése ugyanis sértheti az érintett személyiségi jogait és a szerv működésének átláthatóságát sem szolgálja. Az adatigénylés nem jelentheti azt sem, hogy a kérelmező, mintegy ellenőrzésként végezze az adatgyűjtést, illetve ellenőrzési jogosítványai lennének.

A közérdekű adat definíciójából az következik, hogy a közfeladatot ellátó szerv nem köteles – kizárólag az adatigény teljesítése érdekében – új, minőségileg más adatot előállítani. Ha egy adat, információ nincs az adatkezelő kezelésében, illetve a kért adatot nem állították elő, akkor az adatkezelő az adatkérést teljesítésére nem kötelezhető. Ha az adatigénylésben megjelölt szempontok szerinti adatgyűjtés nagyobb munkaráfordítást, költséget igényel, mely egyszerű matematikai vagy informatikai műveleteken túlmutat, akkor annak elvégzésére a hatóságnak nincs jogszabályi kötelezettsége (de külön díjazás ellenében, nem közérdekű adatigénylés teljesítéseként, hanem szolgáltatásként elvégezheti). Azonban azokban az esetekben, amikor ez nem jelent aránytalan erőfeszítést, elvárható a közfeladatot ellátó szervtől, hogy a kért adatgyűjtést, adatfeldolgozást végezze el. Ilyen értelmű iránymutatást tartalmaz az Európai Parlament és a Tanács 2003. november 17-i, a közszféra információinak további felhasználásáról szóló irányelve.

Budapest, 2009. november 10.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András